

Ympäristöministeriö
Juhani Gustafsson
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönnne 9.1.2013 (YM027:00/2011)

Lausunto pohjavesien suojeluun liittyvän sääntelyn kehittämistä tarkastelleen työryhmän raportista

Ympäristöministeriö asettaman työryhmän tavoitteena on ollut selvittää pohjavesialueiden kartoitukseen, luokitukseen ja käyttöön sekä pohjavesien suojelusuunnitelmiin liittyvät lainsäädännölliset ja menettelylliset kehittämistarpeet ja tehdä ehdotuksia kehittämisvaihtoehtoiksi pohjavesien suojelun tehostamiseksi ja eri toimijoiden oikeusturvan parantamiseksi. Työryhmä on tarkastellut eri sääntelyvaihtoehtoja erityisesti siitä näkökulmasta, miten ne vaikuttaisivat pohjavesien suojelun tasoon ja toisaalta eri toimijoiden oikeusturvaan.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa asiasta lausuntonaan seuraavaa:

Pohjavesialueiden kartoitus ja luokitus

Pohjavesialueiden kartoituksesta ja luokituksesta on tällä hetkellä säädetty melko yleisellä tasolla. Työ voidaan nähdä osana vesienhoitolain mukaista vesienhoidon suunnitteluun sisältyvää pohjavesien ominaispiirteiden selvittämistä.

Työstä tulisi säätää nykyistä täsmällisemmin tekemällä tarpeelliset muutokset valtioneuvoston asetukseen vesienhoidon järjestämisestä. On myös tarpeellista vahvistaa edelleen eri tahojen osallistumismahdollisuuksia rajaus- ja luokitustyöhön. Kuitenkin tulee muistaa se tosiasia, että pohjavesialueiden rajaukset perustuvat geologisiin tosiasioihin.

Työryhmä katsoo, että ELY-keskus on oikea taho rajaamaan ja vahvistamaan pohjavesialueiden luokituksen ja merkitsemään ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tätä voisi kehittää niin, että ELY-keskukset voisivat tehdä itse muutokset sekä pohjavesitietojärjestelmään että paikkatietokantaan heti muutosten vahvistamisen jälkeen.

Pohjavesialueiden rajaukseen ja luokitukseen tarvitaan tarkempaa ohjeistusta. Esim. pohjavesistä riippuvaisten ekosysteemien tunnistaminen on tällä hetkellä aika sattumanvaraista.

Suojelusuunnitelmat

Suojelusuunnitelmamenettelyä tulisi kehittää niin, että sisällöstä, laatimismenettelystä ja kuulemisista säädettäisiin vesienhoitolaissa. Suunnitelmia laadittaisiin tarve- ja riskiperusteisesti kunnan päätöksellä tai ELY-keskuksen aloitteesta. Vanhoja suunnitelmia tulisi seurata ja päivittää. Suunnitelmilla ei kuitenkaan edelleenkään olisi itsenäisiä oikeusvaikutuksia. Suunnitelman teon yhteydessä tulisi tarkastella suoja-alueen määrittämisen tarpeellisuus.

Suoja-aluepäätökset ovat pääsääntöisesti varsin vanhoja, eivätkä suoja-aluemääräykset välttämättä vastaa tämän päivän tarpeita. Tämän vuoksi vanhat suoja-aluepäätökset tulisi päivittää vastaamaan tämän päivän tilannetta.

Jatkotoimet

Jatkotoimenpiteinä on esitetty seuraavia toimenpiteitä:

- pohjavesistä riippuvaisten maa- ja pintavesiekosysteemien tunnistamiseksi kehitettävä indikaattorit
- pohjavesialueiden luokitteluun ja rajauksiin tarkempi ohjeistus ja tiedottaminen
- suojelusuunnitelmien laatimisen ja sisällön tarkempi ohjeistus ja tiedottaminen sekä suunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden toimeenpanon vastuiden määrittäminen, edistäminen ja seuranta (ml. suoja-alueiden tarkistaminen ja perustaminen)
- rahoituksen varmistaminen hydrogeologisten tutkimusten ja pohjavesialueiden rakenneselvitysten jatkamiselle
- kuntien ympäristönsuojelumääräysten tarkastelu ja parhaiden käytäntöjen tunnistaminen

Edellä esitetyt jatkotoimenpiteiden toteuttaminen ovat erittäin tarpeellisia ja kannatettavia pohjavesien suojelun kannalta.

Suuri tulevaisuuden haaste pohjaveden suojelun kehittämisessä tulee olemaan ELY-keskusten henkilöstövoimavarojen väheneminen näissäkin tehtävissä. Tämän vuoksi pohjaveden suojelutoimenpiteitä suunniteltaessa tulee pitää mielessä, miten väheneviä voimavaroja voidaan käyttää mahdollisimman tuloksellisesti.

Yksikön päällikkö

Leena Strandén

Hydrogeologi

Matti Vänskä